

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев2 3341/2021

03.02.2022. године

Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић, Татјане Миљуш, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Душко Пјевач, адвокат у ..., против туженог ЈКП Хигијена Панчево, чији је пуномоћник Милорад Милићевић, адвокат у ... и умешача на страни туженог Града Панчева из Панчева, чији је законски заступник Градско правобранилаштво Града Панчева, ради исплате разлике накнаде трошкова исхране у току рада, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3252/21 од 11.08.2021. године, у седници већа одржаној дана 03. фебруара 2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3252/21 од 11.08.2021. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Основног суда у Панчеву П1 487/19 од 10.02.2021. године и пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3252/21 од 11.08.2021. године, тако што се **ОДБИЈА**, као неоснован, тужбени захтев тужиоца АА из ..., да се обавезе тужени ЈКП Хигијена Панчево да тужиоцу, за период од 01.10.2016. године до 01.09.2019. године, на име разлике између исплаћеног и припадајућег износа на име накнаде за топли оброк исплати укупан износ од 37.660,04 динара, са законском затезном каматом, и да уплати за тужиоца на исте износе као основицу доприносе по основу пензијског и инвалидског осигурања Републичком фонду ПИО, доприносе за незапосленост Националној служби за запошљавање и доприносе за здравствено осигурање Републичком фонду за здравствено осигурање, као и да му накнади трошкове парничног поступка и

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 75.386,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 487/19 од 10.02.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је у целости тужбени захтев тужиоца. У ставу другом изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име разлике између исплаћеног и припадајућег

износа на име накнаде за топли оброк у периоду 01.10.2016. - 01.09.2019. године исплати укупан износ од 37.660,04 динара и то за појединачне месеце одређене износе са одређеном законском затезном каматом почев од датума наведених у ставу другом изреке првостепене пресуде, до исплате и обавезан је тужени да за тужиоца на наведене месечне износе, као основицу, обрачуна и уплати доприносе по основу пензијског и инвалидског осигурања Републичком фонду ПИО, доприносе за незапосленост код надлежне Националне службе за запошљавање, допринос за здравствено осигурање код Републичког фонда за здравствено осигурање, у висини према Закону о доприносима за обавезно социјално осигурање на дан уплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 56.983,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до дана исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3252/21 од 11.08.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована, жалба туженог и умешача на страни туженог и потврђена је првостепена пресуда. Одбијени су захтеви туженог и умешача на страни туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио благовремену ревизију, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, применом члана 404. Закона о парничном поступку.

Имајући у виду различиту судску праксу у истој правној ситуацији изражену у пресудама Врховног касационог суда на које је ревидент указао, Врховни касациони суд је оценио да су у конкретном случају испуњени услови из члана 404. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011...18/2020, у даљем тексту: ЗПП) да се ревизија сматра изузетно дозвољеном, па је ради потребе уједначавања судске праксе донео одлуку као у ставу првом изреке.

Испитујући правилност побијане пресуде, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у утуженом периоду почев од 01.10.2016. године до 01.09.2019. године, био у радном односу код туженог на неодређено време, а тужени му је као послодавац, за тај период исплаћивао накнаду трошкова за исхрану у току рада у износу од 3.500,00 динара бруто месечно. Износи досуђени тужиоцу представљају разлику између накнаде трошкова исхране у току рада обрачунате у вредности прописаној Посебним колективним уговором за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике („Службени гласник РС” бр. 27/15 од 18.03.2015. године, који је ступио на снагу 26.03.2015. године) и Посебним колективним уговором за јавна и јавно комунална предузећа града Панчева („Службени гласник РС” бр. 59/2015) и накнаде тих трошкова исплаћених тужиоцу за утужени период. Висина потраживања утврђена је на основу обрачуна достављених од стране туженог. Умешач у овој парници је Град Панчево као оснивач туженог.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су примењујући чланове 1,2,3,4, 118. став 1. тачка 5. и 6, 246. став 1. и 2, 258. и 259. Закона о раду,

члана 9. ст. 1. и 2. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, правила из одредбе члана 65. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије и одредбе члана 80, 84. и 85. Посебног колективног уговора за јавна и јавно комунална предузећа Града Панчева, оценили да тужилац основано потражује мање исплаћену накнаду трошкова за исхрану у току рада у складу са посебним колективним уговорима, да се правила из члана 4. Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зарада и других јавних примања код корисника јавних средстава не односе на накнаду за исхрану у току рада, па су као основан усвојили постављени тужбени захтев.

По оцени Врховног касационог суда основано се ревизијом туженог указује да су нижестепени судови на правилно утврђено чињенично стање погрешно применили материјално право.

Одредбом члана 1. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зараде и других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, број 116/14 – ступио на снагу 28.10.2014. године) прописано је да се овим законом привремено уређује основица, односно вредност радног часа, вредност бода и вредност основне зараде, за обрачун и исплату плата, односно зарада као и других сталних примања изабраних, именованих, постављених и запослених лица код корисника јавних средстава, са циљем очувања финансијског система у Републици Србији и система плата и зарада у јавном сектору. У члану 3. став 1. наведеног закона, прописано је да се платом сматра зарада запосленог код корисника јавних средстава утврђена у складу са законом који уређује радне односе, односно плате изабраног, именованог и постављеног лица, запосленог код корисника јавних средстава утврђеног у складу са законом који уређује плату у државним органима, органима локалне власти, организацијама обавезног социјалног осигурања и јавним службама. У члану 4. истог закона прописано је да су ништаве одредбе општег или појединачног акта којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи на основу којих се повећава износ плате и других сталних примања код субјеката из члана 2. овог закона, донет за време примене овог закона.

Тужени је корисник буџетских средстава, па се на њега, осим поменутог закона, примењује и Закон о буџету и Закон о буџетском систему, па обавезе које преузима морају одговарати апропријацији која му је одобрена за ту намену у одговарајућој буџетској години (члан 54. Закона о буџетском систему).

Под зарадом се сматрају примања из радног односа као што је, између осталог, и накнада за исхрану у току рада, а што произлази из одредбе члана 105. Закона о раду, а појам зараде у складу са Законом о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, подразумева зарату утврђену у складу са законом који уређује радне односе. Другачије тумачење појма зараде нема упориште у закону.

С обзиром да су правила из Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, Закона о буџету и Закона о буџетском систему императивне природе која се морају безусловно поштовати, без права да се у њима било шта мења, код буџетског финансирања плата код туженог није могуће применити корективно правило

из члана 8. став 2. Закона о раду, јер је управо законом одређен начин утврђивања основице за плате.

Због тога су, по схватању Врховног касационог суда, одредбе Посебног колективног уговора, донете након ступања на снагу Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава ништаве и као такве не могу да производе правно дејство. Цитирани закони су императивног карактера, па Колективни уговор (као и сваки уговор) не може бити супротан закону (члан 103. ЗОО у вези члана 240. Закона о раду), услед чега су нижестепене пресуде преиначене и тужбени захтев тужиоца одбијен, као неоснован.

На основу члана 416. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

Према коначном успеху туженог у спору, туженом применом чл. 153., 154. и 163. ЗПП припада право на накнаду трошкова првостепеног, другостепеног и ревизијског поступка, и то: право на накнаду трошкова за састав одговора на тужбу и једног образложена поднеска у износу од по 6.000,00 динара, за заступање туженог од стране адвоката на два одржана рочишта у износу од по 7.500,00 динара, за приступ адвоката на једно неодржано рочиште у износу од 4.500,00 динара, за таксу на одговор на тужбу у износу од 2.038,00 динара, за састав жалбе у износу од 18.000,00 динара и таксе на жалбу и на одлуку по жалби у износу од по 3.407,00 динара, за таксе на ревизију у износу од 6.813,00 динара, те ревизијску одлуку у износу од 10.221,00 динара, што све укупно износи 75.386,00 динара, све одмерено према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Тарифи из Закона о судским таксама, важећој на дан настанка таксене обавезе, због чега је применом члана 165. став 2. ЗПП одлучено као у ставу трећем изреке.

**Председник већа - судија
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић